

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΤΗΣ Π.Ο.Ε. - Ο.Τ.Α. ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ ΜΠΑΛΑΣΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΤΙΣ ΗΜΕΡΙΔΕΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΠΟΥ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕ Η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Αγαπητοί φίλοι συνεργάτες,

Με ιδιαίτερη χαρά αποδεχθήκαμε την πρόσκληση της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. για να συμμετέχουμε στις ημερίδες επιμόρφωσης των νέων αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και να σας ευχηθούμε καλή δουλειά και επιτυχία στα καθήκοντά σας.

Είναι από όλους μας αναγνωρισμένο ότι η ανάληψη των καθηκόντων σας γίνεται σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Γιατί για να λειτουργήσει ένα σύγχρονο μοντέλο διακυβέρνησης πρέπει εξ' αρχής να κωδικοποιηθεί, να επανακαθοριστεί το σύνολο των αρμοδιοτήτων και να κατανεμηθεί μεταξύ Κράτους και Αυτοδιοίκησης.

Θα πρέπει να προσδιοριστεί ξεκάθαρα ποιες αρμοδιότητες ασκούνται αυτοτελώς και πλήρως σε κάθε επίπεδο αυτοδιοικητικών θεσμών και ποιες ασκεί το Κράτος.

Αρμοδιότητες, με σαφή δέσμευση του Κράτους μέσα από τον Κρατικό προϋπολογισμό για την κάλυψη ολοκληρωτικά των δαπανών που προέρχονται από τη μεταφορά τους.

Είναι καιρός όπου το κράτος θα πρέπει να εμπιστευτεί τις δυνάμεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να δώσει τους απαραίτους πόρους και τα μέσα αλλά και την ευθύνη να ασκήσουν υπέρ των πολιτών κρατικές αρμοδιότητες με ικανοποιητικό και αποδοτικό τρόπο.

Για το συνδικαλιστικό κίνημα των εργαζομένων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ο ισχυρός Δήμος αποτελεί το κύτταρο της Δημοκρατίας και το θεμέλιο της Τοπικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής. Ο πρωτοβάθμιος Ο.Τ.Α. σχεδιάζει και υλοποιεί την Τοπική ανάπτυξη, σε συνεργασία με τις τοπικές παραγωγικές δυνάμεις, με τη συμμετοχή των πολιτών.

Παρέχει αξιόπιστα ποιοτικές υπηρεσίες αναλαμβάνοντας την ευθύνη ευρύτατων τομέων άσκησης αρμοδιοτήτων.

Προϋπόθεση αποτελεί η Διοικητική και Οικονομική αυτοτέλεια, που συνοδεύεται από το αντίστοιχο πολιτικό κύρος.

Απαιτούνται όμως ταυτόχρονα, τοπικές ανθρωπογεωγραφικές ενότητες που μπορούν να υποστηρίξουν πραγματικά ισχυρούς Δήμους.

Στην Τοπική Αυτοδιοίκηση του σήμερα και του αύριο, είναι πλέον αποδεκτός, ο κρίσιμος ρόλος του ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ μιας και το προϊόν των Ο.Τ.Α. στο μεγαλύτερο βαθμό είναι υπηρεσίες που παρέχονται από τα στελέχη της.

Βιώνουμε μια νέα εποχή σε εξέλιξη. Οι ραγδαίες αλλαγές στην επιστήμη, την τεχνολογία παρέχουν εξελικτικές δυνατότητες αλλά επιφέρουν και δραματικές αλλαγές στους θεσμούς, στην αγορά εργασίας, στα μέσα παραγωγής, στις εργασιακές σχέσεις, την ποιότητα ζωής.

Μέσα σ' ένα εξαιρετικά μεταβαλλόμενο περιβάλλον η Τοπική Αυτοδιοίκηση καλείται:

- Να ανταποκρίνεται διαρκώς με προσαρμογές σε πιο σύνθετους και απαιτητικούς ρόλους.
- Να προάγει τον κοινωνικό και αναπτυξιακό της ρόλο μέσα από τη συμβολή της, στην αναβάθμιση των επιτελικών ρυθμιστικών και ελεγκτικών λειτουργιών του Κράτους.
- Να παρέχει πλήρη εξυπηρέτηση του πολίτη που οι νέες συνθήκες τον καθιστούν όλο και πιο ενημερωμένο και πιο απαιτητικό.
- Να ενσωματώνει δημιουργικά και αποτελεσματικά τις νέες διαμορφωμένες πραγματικότητες που προκύπτουν και από την προώθηση της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Στο νέο διεθνοποιημένο περιβάλλον η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να εξαντλείται στην παραδοσιακή αρχή λειτουργίας αυτή της "τυπικής νομιμότητας". Αναδύονται ισότιμα ως αναγκαιότητες και οι αρχές της αποτελεσματικότητας, της ποιότητας της οικονομικότητας των λειτουργιών της Διοίκησης.

Η εξυπηρέτηση αυτών των αρχών είναι βέβαιο πως θα επιφέρει σημαντικές αλλαγές στη λειτουργία των υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και στους ίδιους τους εργαζόμενους στους Ο.Τ.Α.

1. Προβλήματα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και επιπτώσεις τους.

Το όλο εγχείρημα της προσαρμογής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στις νέες συνθήκες παραμένει δυσχερές γιατί και η Ελληνική Δημόσια Διοίκηση βαρύνεται με χρόνια προβλήματα.

Δεν είναι της παρούσας στιγμής η ανάλυση τους. Επιγραμματικά αναφέρω τα σημαντικότερα.

- **Οι πελατειακές σχέσεις** – παρεμβάσεις στη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, στις προσλήψεις, στις προαγωγές, παρά τα βήματα που έγιναν παραμένουν ή και αναζωπυρώνονται, στερώντας την διοίκηση από σταθερή νομιμοποιημένη ηγεσία, τροφοδοτώντας και παρατείνοντας φαινόμενα αδιαφάνειας και διαφθοράς.
- **Ο υπερσυγκεντρωτισμός** στη λήψη αποφάσεων, στις αρμοδιότητες, στις εξουσίες, σε συνδυασμό με το αντίστοιχο των σημερινών αναπτυξιακών απαιτήσεων διοικητικό μοντέλο της χώρας λειτουργεί ως τροχοπέδη.
- **Η Πολυνομία**, ο ωκεανός νομοθετημάτων, Π.Δ., κανονιστικών πράξεων εν πολλοίς αντιθετικών μεταξύ τους, η έλλειψη στόχων ανά οργανωτικό επίπεδο και περιγραφής καθηκόντων ανά θέση διαχέει αρμοδιότητες και ευθύνες, δημιουργεί ένα δαιδαλώδες τοπίο σύγχυσης αρμοδιοτήτων ανά διοικητικό επίπεδο διαιωνίζοντας τη γραφειοκρατική κακοδιοίκηση.
- **Τα προβλήματα** της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δίνουν νομιμοποιητική βάση σε πολλούς να χαρακτηρίζουν τις υπηρεσίες αμφισβητούμενης ποιότητας και αποτελεσματικότητας, χαμηλού κύρους, διαμορφώνοντας έτσι ένα κλίμα απαξίωσης.

Στο περιβάλλον αυτό εύκολα αναπτύσσονται λαϊκισμοί μετατοπίζοντας τη συζήτηση και την αντιπαράθεση από τον πυρήνα και την ουσία των προβλημάτων στην περιπτώσιολογία και στα επιφανόμενα, περιορίζοντας την ανάπτυξη διαλόγου για την πολυδιάστατη προσέγγιση τους και τη διαμόρφωση όρων για την ανατροπή και την υπέρβαση τους.

Η όλη κατάσταση έχει άμεση επίπτωση στους εργαζόμενους στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Δημιουργεί ένα πλαίσιο χαμηλής αντιμετώπισης τους, σε θέματα όρων και συνθηκών εργασίας, στο επίπεδο αμοιβών, στο κύρος και την κοινωνική τους αναγνώριση.

Παράλληλα τα τελευταία χρόνια εντείνεται η επιθετικότητα παγκόσμιων, περιφερειακών και ντόπιων οργανισμών και αγορών καθώς και χρηματιστηριακών συμφερόντων που συστηματικά επιδιώκουν την άλωση υπηρεσιών Δημόσιου και Κοινωνικού συμφέροντος, τη μεταβολή του χαρακτήρα τους, την κατάληψη του ζωτικού τους χώρου, και συνακόλουθα την εμπορευματοποίηση των παρεχόμενων απ' αυτές Δημοσίων αγαθών.

2. Ιεραρχήσεις του συνδικαλιστικού κινήματος.

Το συνδικαλιστικό κίνημα των εργαζομένων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση στη δίνη των εξελίξεων καθημερινά παρεμβαίνει.

Μέσα από τις διαδικασίες του έχει κάνει τις αναλύσεις του για το νέο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, τις συνέπειες του για τη χώρα, την κοινωνία και τους εργαζόμενους, έχει καθορίσει τις αρχές, τις αξίες και τους στόχους της κινηματικής του στρατηγικής.

Με κυρίαρχους στόχους την περιφρούρηση και ενίσχυση του Δημόσιου και Κοινωνικού χαρακτήρα των υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της οικονομίας, την προστασία της εργασίας και την εξάλειψη της ανεργίας, την δίκαιη συμμετοχή των εργαζομένων στο παραγόμενο προϊόν έχει επεξεργαστεί και εξειδικεύσει τις θέσεις του για:

- Πολιτική αμοιβών των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. που να αναγνωρίζει τη συμβουλή του στις υπηρεσίες της Τ.Α. και για το σύγχρονο ρόλο τους.
- Τοπική Αυτοδιοίκηση που περιφρουρεί και εκφράζει τον αναπτυξιακό και κοινωνικό της ρόλο που σέβεται και ικανοποιεί τον πολίτη.
- Επένδυση στον άνθρωπο με αναβάθμιση του ρόλου τους.
- Αναβάθμιση της ποιότητας ζωής με προτεραιότητα στην Υγεία, Πρόνοια, Περίθαλψη και Ασφάλιση.
- Ενίσχυση των Αυτοδιοικητικών και Περιφερειακών θεσμών.
- Ενίσχυση των πολιτικών απασχόλησης και των δικτύων κοινωνικής προστασίας.

Το συνδικαλιστικό κίνημα των εργαζομένων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση διεκδικεί την προώθηση των θέσεων και των αιτημάτων του με όλες τις μορφές, με διαβουλεύσεις, με διαπραγματεύσεις, με αγωνιστικές παρεμβάσεις.

Απαιτούν τη διαμόρφωση – συνδιαμόρφωση στρατηγικών, απαιτούν ολοκληρωμένες πολιτικές.

Τέτοια κρίσιμα ζητήματα - χωρίς να υποβαθμίζονται άλλα - για την Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι:

- Η επένδυση στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με αναβαθμίσεις στις μορφωτικές διαδικασίες, εισαγωγικής προαγωγικής, διαρκούς εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.
- Η μη επάρκεια του προσωπικού στην Τοπική Αυτοδιοίκηση οφείλεται στην έλλειψη σωστού σχεδιασμού και συντονισμού. Η απόκτηση νέων αρμοδιοτήτων και λειτουργιών δεν συνοδεύτηκε από την απαιτούμενη στελέχωση των υπηρεσιών της.
- Η συνεχιζόμενη έλλειψη του αναγκαίου εξειδικευμένου στελεχιακού δυναμικού αποτελεί σήμερα το μεγαλύτερο πρόβλημα.

Σύμφωνα με το μητρώο εργαζομένων μόνο το 12% είναι Π.Ε. (το προσωπικό με αυξημένα τυπικά προσόντα των θέσεων Π.Ε. σε όλους τους Ο.Τ.Α. της χώρας δεν ξεπερνούν τους 300) και μόλις το 10% Τ.Ε. Την πλειοψηφία αποτελούν οι κατηγορίες Δ.Ε. με 43% και της Υ.Ε. με 35%.

Για την υπάρχουσα κατάσταση οι ευθύνες είναι κοινές για όλους (Κεντρική Διοίκηση, Τοπική Αυτοδιοίκηση αλλά και εργαζόμενοι) μιας και είχαμε όλοι σιωπηλά αποδεχθεί διαδικασίες πρόσληψης χωρίς αντικειμενικά κριτήρια, αλλά με κριτήρια καθαρά υποκειμενικά και πελατειακών σχέσεων.

Η κατάσταση αυτή επιβάλλεται να αντιστραφεί για να μπορέσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση να ανταποκριθεί στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας.

Γι' αυτό χρειάζονται ορισμένες προϋποθέσεις όπως, πολιτική βούληση, εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου του τομέα Διοίκησης του προσωπικού των Ο.Τ.Α., επένδυση σε έργο επιμόρφωσης, τόσο για το προσωπικό όσο και για τους αιρετούς.

Η ολοκλήρωση της συζήτησης και η ψήφιση ενός σύγχρονου κώδικα υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. θα βοηθήσει σημαντικά στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην άμβλυση των προαναφερθέντων προβλημάτων, να προσδώσει νέα δυναμική για ποιοτικές, αποτελεσματικές υπηρεσίες αλλά και παράλληλα να διαμορφώσει ευνοϊκούς όρους και προϋποθέσεις για την προώθηση και των δύο άλλων στρατηγικών της αντικειμενικότητας και της αξιοκρατίας καθώς και της θεσμικής διεύρυνσης και διαφάνειας.

Μέσω της προώθησης μόνο ολοκληρωμένης πολιτικής μπορεί να κατακτηθεί:

- Η συστηματική κάλυψη των πραγματικών αναγκών εκπαίδευσης του κάθε εργαζόμενου στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- Η γενικευμένη κατανόηση της σύγχρονης διοικητικής πραγματικότητας, των νέων απαιτήσεων και προβλημάτων που αντιμετωπίζει η Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- Η συνεχής επικαιροποίηση των επαγγελματικών γνώσεων – δεξιοτήτων, στάσεων και εργασιακών συμπεριφορών των εργαζομένων στους Ο.Τ.Α. η απόκτηση και η ενίσχυση ικανοτήτων στοχοθέτησης και επίτευξης στόχων, οργάνωσης έργου ατομικού και ομαδικού, επίλυσης διαφορών και διαχείρισης κρίσεων, ανάληψης δημιουργικών πρωτοβουλιών για την κάλυψη των αναγκών του πολίτη.
- Η προσωπική ικανοποίηση των εργαζομένων από την ανταπόκριση με υψηλότερο βαθμό επαγγελματισμού στο έργο του.